BARAZA LA WAWAKILISHI ZANZIBAR

Simu Nam. + 255 24 2230602/1
Fax Nam. + 255 24 2230215
Tovuti: www.zanzibarassembly.go.tz

SANDUKU LA BARUA 902,
ZANZIBAR
Barua Pepe: zahore@zanlink.com

HOTUBA YA MAONI YA KAMATI YA FEDHA, BIASHARA NA KILIMO KUHUSU MSWADA WA SHERIA YA KUREKEBISHA SHERIA YA MFUKO WA HIFADHI YA JAMII NAM. 2 YA 2005, KUWEKA MASHARTI BORA ZAIDI KWA AJILI YA UFANISI NA USIMAMIZI IMARA WA MFUKO NA MAMBO YANAYOHUSIANA NA HAYO

Mhe. Spika,

Naanza kusoma hotuba hii kwa kutaja jina la Mola Mtukufu, aliyeiwezesha Kamati yetu ya Fedha, Biashara na Kilimo kuupitia na hatimaye kuurekebisha Mswada wa Sheria ya Mfuko wa Hifadhi ya Jamii Nam. 2 ya 2005, na kuniwezesha kusimama leo hii mbele ya Baraza lako tukufu kuwasilisha maoni ya Kamati kuhusu mswada huo.

Mhe. Spika,

Kamati yetu inatoa shukurani za dhati kwa Mheshimiwa Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Dkt. Ali Moh'd Shein kwa kumteuwa aliyekuwa Mjumbe wetu Mhe Shadya Mohammed Suleiman kuwa Naibu Waziri wa Wizara ya Kazi, Uwezeshaji, Vijana, Wanawake na Watoto. Samabamba na hayo, Kamati inampongeza sana Naibu Waziri mteule Mhe. Shady kwa uteuzi huo. Tunaamini kuwa, kuteuliwa kwake ni ishara ya utendaji wake bora kwenye nafasi mbali mbali alizowahi kushika.Tunamtakia kila la kheri na utekelezaji mwema wa majukumu hayo mapya ya Kitaifa. Aidha, tunawapongeza Manaibu Waziri wapya Mhe. Mihayo na Mhe. Shamata kwa kuteuliwa kwao kwa nafasi hizo, tunawatakia utekelezaji mwema wa majukumu yao kwa maslahi ya Taifa.

Mhe. Spika,

Kwa dhati kabisa, tunaupongeza uongozi mziama wa Wizara ya Fedha na Mipango pamoja na uongozi wa Mfuko wa Hifadhi ya Jamii, wakiwemo Waziri wa Fedha na Mipango Mhe. Dr. Khalid Salum, Katibu Mkuu wa Wizara ya

Fedha Ndugu Khamis Mussa pamoja na Mkurugenzi Mkuu wa Mfuko wa ZSSF Ndugu Abdulwakil kwa kuamuwa kuja na marekebisho ya Sheria hii kwa lengo la kuimarisha na kuboresha huduma za Mfuko kwa maslahi ya wanachama wake. Madhumuni makuu ya kufanya marekebisho hayo ni kuimarisha mfumo wa kisheria kwa kuyaondoa mapungufu yaliyojitokeza katika sheria ya awali na kuweka masharti mapya kwa nia ya kutoa huduma bora kwa wanachama wake. Marekebisho haya pamoja na mambo mengine, yatatoa fursa kwa baadhi ya wanachama kuweza kujiunga katika Mfuko wakiwemo wanachama kutoka sekta zisizo rasmi, wanachama waliojiajiri wenyewe, Wazanzibari wanaoishi nje ya Nchi pamoja na makundi maalum. Lakini vilelvile, marekebisho haya yamejikita katika kuangalia upya utaratibu mzuri wa ukokotoaji wa pencheni, mafao na viinua mgongo kwa wanachama wa Mfuko.

Mhe. Spika,

Kamati ya Fedha, Biashara na Kilimo ilikutana na Wiraza ya Fedha na Mipango tarehe 18/11/2016 na kuupitia mswada wa ZSSF kifungu kwa kifungu, wakati Kamati yangu inaupitia Mswada huu, ilifanya baadhi ya marekebisho ya msingi kwa lengo la kuboresha Mswada huu. Baadhi ya marekebisho hayo naomba niyaeleze katika Hotuba hii na mengine yataonekana na katika nakala ya Marekebisho ya Kamati.

Mhe. Spika,

Kimsingi, Mswada huu umependekeza marekebisho ya michango ya wanachama kutoka asilimia 15 hadi 20 ambayo yatawagusa wanachama wa Mfuko na waajiri wao kama ilivyoelezwa kwenye Jadweli la kwanza la Sheria hii. Kwa mnasaba wa mabadiliko hayo, mwanachama atachangia katika Mfuko asilimia 7 ya mshahara wake wa mwezi na mwajiri atawajibika kuchangia asilimia 13 ya jumla ya mshahara wa mwezi anaolipwa mwanachama.

Mabadiliko haya ni mazuri kwa upande mmoja kwani yataongeza uwezo wa Mfuko kuwa na makusanyo makubwa na kuweza kutoa huduma mbali mbali kwa kwa wanachama wake kwa nia ya kuendeleza na kuimarisha Mfuko huo.

Kwa upande wa ongezeko la mchango wa mwajiri kutoka asilimia 10 hadi 13 ina umuhimu wake lakini pia Kamati yangu inapenda kutoa angalizo kuwa ongezeko hili linaweza kuleta athari za kiuchumu kwani linaweza kupunguza uwezo wa kutoa ajira kwa vijana wetu katika sekta binafsi. Kiuhalisia, ongezeko hili la uchangiaji kwa muwajiri litawasukuma waajiri wa sekta binafsi

nchini kuongeza bei za bidhaa na huduma zao jambo ambalo linaweza kuifanya Zanzibar kutomudu ushindani wa biashara ya Kimataifa kwa kuzalisha kwa gharama kubwa na uuzaji wa bidhaa zenye bei kubwa na hivyo kuiweka nchi yetu kwenye hali mbaya kiuchumi.

Mhe. Spika,

Ukokotoaji wa pencheni kwa kigezo cha asilimia 36 ya wastani wa mwisho wa mshahara ambao umeelezwa kwenye Jadweli la kwanza utaongeza mzigo mkubwa wa malipo kwa wanachama wa Mfuko kila inapotokea nyongeza ya mshahara kiasi cha kutishia uhai wa Mfuko.

Mhe. Spika,

Naomba niende moja kwa moja katika baadhi ya vifungu ambavyo tulivifanyia marekebisho, kama hivi ifuatavyo:

Kifungu cha 17(4)(a) cha sheria mama kinaeleza kosa la kutochangia kikamilifu kwa wanachama wa Mfuko na kutoa adhabu ya faini isiyopungua shilingi Milioni Tano za Kitanzania au kifungo cha mwaka mmoja au vyote viwili kwa pamoja faini na kifungo.

Pamoja na kuwepo adhabu hizi kwa mujibu wa Sheria lakini bado Kamati inapendekeza hatua muwafaka zichukuliwe kwanza kabla ya kumfikisha aliyetenda kosa Mahkamani kwa lengo la kujenga mahusiano mazuri baina ya mwanacha au Muwajiri na Mfuko. Hali hii itawafanya wanachama na Waajiri kuwa rafiki na Mfuko na kupelekea Mfuko kupata wachangiaji wengi zaidi wa hiari katika kufikia malengo ya Mfuko na hifadhi ya jamii kwa wote (*social security for all*).

Mhe. Spika,

Kifungu cha 7(3) cha Mswada huu kinaeleza kama ifuatavyo:

"***Waziri ana uwezo wa kucheleweshа mafao ya aina yoyote kutokana na sababu ambazo atajiridhisha kwamba mfuko hauna uwezo wa kulipa mafao hayo kwa wakati huo kwa mujibu wa masharti ya sheria hii".***

Kamati ya Fedha, Biashara na Kilimo ilifanya marekebisho katika kifungu hiki kuongezwa maneno ***"kwa kushirikiana na bodi"*** baina ya neno "Waziri" na "anao" ili kutoa fursa nzuri zaidi kwa bodi ya ZSSF kushiriki katika maamuzi yanayohusu ustawi wa Mfuko na wanachama wake.

Mhe. Spika,

Vile vile, Kamati yangu ilifanya marekebisho katika kifungu cha 5 cha Mswada ambacho kinarekebisha kifungu cha 17(3) cha Sheria mama. Kifungu kilichopendekezwa katika Mswada kimeweka sharti la uwasilishaji wa michango kwa mwanachama wa Mfuko lakini hakikuonesha dhima ya uwasilishaji wa mchango kwa muajiri. Kwa mnasaba huo, Kamati yangu ilifanya marekebisho katika kifungu hiki kwa kuweka dhima (liability) ya muajiri katika kuwasilisha michango ya wanachama kwa Mfuko. Kwahivyo, kifungu hiki baada ya marekebisho kitasomeka kama ifuatavyo:

"Mchango wa mwanachama na muajiri chini ya kifungu hiki, utawasilishwa na muajiri katika Mfuko kwa utaratibu utakaowekwa ndani ya siku kumi na tano baada ya mwisho wa mwezi husika"

Mhe. Spika,

Pia, Kamati yangu ilifanya marekebisho katika kifungu cha 13 cha Mswada ambacho kinarekebisha kifungu cha 44(3) cha Sheria mama kwa kuingiza marekebisho mapya ya kifungu cha 44(3) cha Sheria mama. Kifungu hiki kabla ya marekebisho kilikuwa kinatoa mamlaka kwa Waziri baada ya kushauriana na Boadi, kurekebisha masharti ya vifungu vya jadweli la kwanza la Sheria hii. Lakini kwakuwa Sheria hii ina jumla ya majadweli matatu (3) Kamati iliona kuwa ni bora mamlaka ya Waziri kurekebisha majadweli isiwe tu katika jadweli la kwanza na badala yake iwe ni katika majadweli yote yaliyopo chini ya Sheria hii. Kwahivyo, baada ya marekebisho hayo, kifungu hiki sasa kitasomeka kama ifuatavyo;

"Waziri kwa kushauriana na Bodi, anaweza kurekebisha jadweli zilizo chini ya Sheria hii"

Mhe. Spika,

Kamati ya Fedha, Biashara na Kilimo inawaomba Wajumbe wa Baraza lako tukufu waujadili kwa kina Mswada huu na hatimae kuupitisha kwa lengo la kuuboresha kwa ajili ya kuimarisha huduma za Mfuko. Pia, Kamati yangu inawashauri Waheshimiwa Wajumbe wa Baraza hili kujiunga katika Mfuko huu kwa lengo la kujiwekea akiba ya uzeeni na kuimarisha Mfuko wetu.

Mhe. Spika,

Kwa namna ya pekee napenda kuwapongeza Wajumbe wa Kamati ya Fedha, Biashara na Kilimo kwa umahiri na umakini wao waliouonyesha wakati wote wa kutekeleza jukumu hili la msingi la kupitia mswada huu.

Mwisho kabisa, shukrani za pekee ziende kwa Wajumbe wa Kamati ya Fedha, Biashara na Kilimo kwa mashirikiano makubwa waliotoa kwa Wizara kwa lengo la kufanikisha jukumu hili la msingi. Naomba sasa kwa ruhusa yako niwatambulishe Wajumbe wa Kamati hii kwa majina kama ifuatavyo:

1. Mhe. Yussuf Hassan Iddi - Mwenyekiti
2. Mhe. Hamida Abdalla Issa - M/Mwenyekiti
3. Mhe. Ussi Yahya Haji - Mjumbe
4. Mhe. Hamad Abdalla Rashid - Mjumbe
5. Mhe. Moh'd Mgaza Jecha - Mjumbe
6. Mhe. Bihindi Hamad Khamis - Mjumbe
7. Mhe. Ali Salum Haji - Mjumbe
8. Ndg. Salum Kamis Rashid - Katibu
9. Ndg. Asma Ali Kassim - Katibu

Mhe. Spika,
Nachukuwa fursa hii kuwashukuru kwa dhati Wajumbe wote wa Baraza lako tukufu kwa umakini wao na usikivu wa hali ya juu waliouonesha wakati wote wa uwasilishaji wa hotuba hii.

Mhe. Spika,

Naomba kuwasilisha.

……………….

Yussuf Hassan Iddi
Mwenyekiti,
Kamati ya Fedha, Biashara na Kilimo,
Baraza la Wawakilshi,
Zanzibar.